

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาในการจัดการน้ำเน่าเสียคลองแม่ข่า
ของเทศบาลนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวอนิษฐา หาญศักดิ์นิยม

ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (การเมืองและการปกครอง)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สมศักดิ์ เกียรติแก้ว

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง “ปัญหาในการจัดการน้ำเน่าเสียคลองแม่ข่าของเทศบาลนครเชียงใหม่” มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาและอธิบายวิธีการแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียคลองแม่ข่าของเทศบาลนครเชียงใหม่ในช่วงปี พ.ศ. 2553 - ปัจจุบัน 2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการปัญหาน้ำเน่าเสียคลองแม่ข่าของเทศบาลนครเชียงใหม่ 3) เพื่อศึกษาผลกระทบต่อชุมชนริมคลองแม่ข่าในการจัดการปัญหาน้ำเน่าเสียคลองแม่ข่า ได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิจากเอกสารร่วมกับเก็บข้อมูลปฐมภูมิภาคสนามและการสังเกตแบบมีส่วนร่วม จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 กลุ่มหลักที่เกี่ยวข้อง ทั้งสิ้น 37 คน โดยการวิเคราะห์เอกสารและวิเคราะห์เชิงพรรณนา

จากผลการศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในการบริหารจัดการน้ำเน่าเสียคลองแม่ข่าของเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่าในภาพรวมมีสภาพปัญหาอยู่ในระดับที่ต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วน 1) คุณภาพน้ำ โดยการตรวจสอบบำบัดน้ำเสียและการขุดลอกคลองรวมทั้งการทำที่รวบรวมน้ำเสีย 2) การบุกรุกที่ดินริมคลองโดยการเข้าไปตรวจสอบเจรจาการชี้แนวเขตที่ชัดเจน 3) การปรับปรุงภูมิทัศน์โดยใช้ทรัพยากรในพื้นที่ให้เหมาะสม รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นเกิดจากการดำเนินการในท้องถิ่นยังไม่มีความเป็นอิสระต่อการจัดการปัญหาอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถจัดการปัญหาน้ำเน่าเสียได้และการขาดงบประมาณในการดำเนินงานเป็นจำนวนมาก การขาดจิตสำนึกการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาคลองแม่ข่า ปัญหาขาดการบริหารจัดการคลองแม่ข่าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งการรักษาฐานทางการเมือง ส่งผลผลกระทบต่อชุมชนไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของปัญหาน้ำท่วม การเปลี่ยนเส้นทางน้ำก็ทำให้เกิดการแย่งใช้น้ำกัน โดยเฉพาะในฤดูแล้ง ทำให้เกษตรกรได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก

รวมทั้งการรักษาฐานทางการเมือง ทำให้เกิดการปล่อยปะละเลยต่อปัญหานำไปสู่การบุกรุกพื้นที่ริมคลอง การปล่อยน้ำเสียอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการทำลายภาพลักษณ์แหล่งท่องเที่ยวของเมืองเชียงใหม่

ดังนั้นจากการศึกษาจึงได้เสนอแนะดังนี้ 1) ควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการดูแลคลองแม่ข่าของแต่ละชุมชนโดยการกำหนดบทบาทหน้าที่ของเทศบาลให้ชัดเจน 2) ไม่ควรใช้ประเด็นทางสาธารณะเป็นฐานทางการเมือง ทำให้เกิดการปล่อยปะละเลยการกระทำผิดกฎหมาย 3) ควรมีการสำรวจแหล่งน้ำต้นทุนในการไหลเข้าสู่คลองแม่ข่า 4) ควรมีการปลูกจิตสำนึกของประชาชนให้เกิดความรักและตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรในท้องถิ่น 5) ส่งเสริมการปรับภูมิทัศน์สองฝั่งริมคลองให้สวยงาม เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากรและชุมชน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title	Problem in Water Pollution Management Klong Mae Kha Canal of Chiang Mai Municipality
Author	Ms. Anitta Hanphakdeeniyom
Degree	Master of Arts (Political Science)
Advisor	Assoc. Prof. Somsak Keawkingkeo

ABSTRACT

This study on “Problems with Water Pollution Management in Klong Mae Kha Canal of Chiang Mai Municipality” has objectives to: 1) study and explain solutions for solving water pollution problems in Klong Mae Kha of Chiang Mai Municipality from 2010 until now; 2) analyze problems occurring due to the water pollution management; 3) study impacts on the communities near Klong Mae Kha from the water pollution management. To achieve these objectives, a qualitative research method was applied by collecting secondary data from available documents and primary data from field measurement and participant observation. The 37 participants were from 5 main groups of stakeholders. Document analysis and descriptive analysis were conducted with the collected data to obtain informative results.

The results from studying characteristics of the problems occurring from water pollution management in Klong Mae Kha of Chiang Mai Municipality revealed that, generally, the problems in these following aspects are needed to be solved urgently. 1) The water quality is in trouble. Wastewater treatment ponds should be checked. The canal should be dredged. Pipes collecting wastewater should be installed. 2) There is encroachment near the canal’s banks that need to be investigated. Negotiations are needed to demarcate clear boundaries. 3) The unattractive landscape needs to be improved by using resources in the area properly. Also, local operators were found to still have no freedom and capacity that allow them to solve the water pollution problems efficiently. Insufficiency of budget for the local operations is a major cause, as well as the lack of systematic

and continuous management. The local communities were also found to have inadequate awareness in taking care of the canal. Politicians seem to take no action against villagers that intrude the canal and cause problems in order to maintain their political base. Due to these causes, people in the communities, especially farmers, face problems of flood in the rainy season and water shortage in the dry season. As wastewater keeps being drained to this major canal of the city, the tourism image of Chiang Mai is also affected badly.

Hence, it is recommended from the results of this study that: 1) a monitoring committee in each community near Klong Mae Kha should be established with specific and clear roles; 2) public issues shall never be used as a political base, since this would result in negligence on unlawful acts; 3) the problem regarding shortage of water coming from other streams should be considered and investigated; 4) since the problems become more severe because the local people are lack of intention to participate in protecting and maintaining the canal, organizations in charge should raise awareness to the people and make them perceive importance of their local resources; and 5) landscape adjustment along both canal banks should be considered and promoted. By implementing these solutions, the resources and the communities would be sustained, the area would become a historical and cultural tourist attraction, and the local economy would be developed in a sustainable manner.